

බුද්දකනිකායෙ

බුද්දකපාට්ඨපාලි

1. සරණත්තයං

බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි;
ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි;
සංඝං සරණං ගච්ඡාමි.

දුතියම්පි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි;
දුතියම්පි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි;
දුතියම්පි සංඝං සරණං ගච්ඡාමි.

තතියම්පි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි;
තතියම්පි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි;
තතියම්පි සංඝං සරණං ගච්ඡාමි.

සරණත්තයං [සරණගමනං නිව්ඤ්ඤානං (සා.)] නිව්ඤ්ඤානං.

2. දසසික්කපදං

1. පාණාතිපාතා වෙරමණි-සික්කපදං [\[වෙරමණිසික්කපදං \(සි. සා.\)\]](#) සමාදියාමි.
2. අදින්නාදානා වෙරමණි-සික්කපදං සමාදියාමි.
3. අබ්බුත්තවරියා වෙරමණි-සික්කපදං සමාදියාමි.
4. මුසාවාදා වෙරමණි-සික්කපදං සමාදියාමි.
5. සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණි-සික්කපදං සමාදියාමි .
6. විකාලභොජනා වෙරමණි-සික්කපදං සමාදියාමි.
7. නච්ච-ගීත-වාදිත-විසුකදස්සනා වෙරමණි-සික්කපදං සමාදියාමි.
8. මාලා-ගන්ධ-විලෙපන-ධාරණ-මණ්ඩන-විභූසනට්ඨානා වෙරමණි-සික්කපදං සමාදියාමි.
9. උච්චාසයන-මහාසයනා වෙරමණි-සික්කපදං සමාදියාමි.
10. ජාතරූප-රජතපටිග්ගහණා වෙරමණි-සික්කපදං සමාදියාමි.

දසසික්කපදං [\[දසසික්කපදං නිට්ඨිතං \(සා.\)\]](#) නිට්ඨිතං.

3. ද්වන්තිංසාකාරො

අත්ථි ඉමස්මිං කායෙ —

කෙසා ලොමා නබා දන්තා තවො,
මංසං න්භාරු [නභාරු (සි. පි.), නභාරු (සා. කං)] අට්ඨි [අට්ඨි (සා. කං)] අට්ඨිමිඤ්ජං වක්කං,
හදයං යකනං කිලොමකං පිහකං පජ්ජාසං,
අන්තං අන්තගුණං උදරියං කර්මසං මත්ථලුඨගං [() සබ්බත්ථ නත්ථි, අට්ඨකථා ච ද්වන්තිංසසඬ්ඛා ච මනසි
කාතබ්බා],
පිත්තං සෙම්භං පුබ්බො ලොහිතං සෙදො මෙදො,
අස්සු වසා බෙළො සිඬ්ඝාණිකා ලසිකා මුත්තන්ති [මුත්තං, මත්ථකෙ මත්ථලුඨගන්ති (සා.)].

ද්වන්තිංසාකාරො නිට්ඨිතො.

4. කුමාරපඤ්භා

1. “එකං නාම කිං”? “සබ්බෙ සත්තා ආහාරට්ඨිකා”.
2. “ද්වෙ නාම කිං”? “නාමඤ්ච රූපඤ්ච”.
3. “තිණි නාම කිං”? “තිස්සො වෙදනා”.
4. “චත්තාරි නාම කිං”? “චත්තාරි අරියසම්මානි”.
5. “පඤ්ච නාම කිං”? “පඤ්චුපාදානක්ඛන්ධා”.
6. “ඡ නාම කිං”? “ඡ අප්ප්ඤ්ඤානි ආයතනානි”.
7. “සත්ත නාම කිං”? “සත්ත බොජ්ඣංගිනි”.
8. “අට්ඨ නාම කිං”? “අට්ඨො අට්ඨංගිකො මග්ගො”.
9. “නව නාම කිං”? “නව සත්තවාසා”.
10. “දස නාම කිං”? “දසහසිගෙහි සමන්තාගතො ‘අරහා’ති වුච්චති”.

කුමාරපඤ්භා නිට්ඨිතා.

5. මඩගලසුත්තං

1. එවං මෙ සුතං – එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙනවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ බො අඤ්ඤාතරා දෙවතා අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණ්ණා කෙවලකප්පං ජෙනවනං ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඬකම්; උපසඬකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙන්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං යිතා බො සා දෙවතා භගවන්තං ගාථාය අප්ඤ්ඤාසි –

2. “ඛුද්දවා මනුස්සා ව, මඩගලානි අවින්තයුං;
ආකඬ්ඛමානා සොත්ථානං, ඔභි මඩගලමුත්තමං”.
3. “අසෙවනා ව බාලානං, පණ්ඩිතානඤ්ච සෙවනා;
පුජා ව පුජනෙය්‍යානං [\[පුජනියානං \(සි. සා. කං. පි.\)\]](#), එතං මඩගලමුත්තමං.
4. “පතිරුපදෙසවාසො ව, පුබ්බෙ ව කතපුඤ්ඤාතා;
අත්තසම්මාපණ්ඩි [\[අත්ථසම්මාපණ්ඩි \(කත්ථවි\)\]](#) ව, එතං මඩගලමුත්තමං.
5. “බාහුසච්චඤ්ච සිප්පඤ්ච, විනයො ව සුසික්ඛිතො;
සුභාසිතා ව යා වාචා, එතං මඩගලමුත්තමං.
6. “මාතෘපිතු උපට්ඨානං, පුත්තදාරස්ස සඬගභො;
අනාකුලා ව කම්මන්තා, එතං මඩගලමුත්තමං.
7. “දානඤ්ච ධම්මචරියා ව, ඤාතකානඤ්ච සඬගභො;
අනවජ්ජාති කම්මානි, එතං මඩගලමුත්තමං.
8. “ආරතී විරතී පාපා, මජ්ජපානා ව සංයමො;
අප්පමාදො ව ධම්මෙසු, එතං මඩගලමුත්තමං.
9. “ගාරවො ව නිවාතො ව, සන්තුට්ඨි ව කතඤ්ඤාතා;
කාලෙන ධම්මස්සවනං [\[ධම්මස්සාවණං \(ක. සි.\)\]](#), [\[ධම්මසවනං \(ක. සි.\)\]](#), එතං මඩගලමුත්තමං.
10. “බන්තී ව සොවචස්සතා, සමණානඤ්ච දස්සනං;
කාලෙන ධම්මසාකච්ඡා, එතං මඩගලමුත්තමං.
11. “තපො ව බ්‍රහ්මචරියඤ්ච, අරියසච්චාන දස්සනං;
නිබ්බානසච්ඡිකිරියා ව, එතං මඩගලමුත්තමං.
12. “ඵට්ඨස්ස ලොකධම්මෙහි, විත්තං යස්ස න කම්පති;
අසොකං චිරජං බෙමං, එතං මඩගලමුත්තමං.
13. “එතාදිසාති කත්වාන, සබ්බත්ථමපරාජිතා;
සබ්බත්ථ සොත්ථිං ගච්ඡන්ති, තං තෙසං මඩගලමුත්තමං”න්ති.

මඩගලසුත්තං නිට්ඨිතං.

6. රත්නසූත්තං

1. යානිධ භූතානි සමාගතානි, භූමිමානි [\[භූමානි \(ක.\)\]](#) වා යානි ච අන්තලික්ඛේ;
සබ්බෙව භූතා සුමනා භවන්තු, අපොඨි සක්කච්ච සුඤ්ඤානු භාසිතං.
2. තස්මා හි භූතා නිසාමෙථ සබ්බෙ, මෙත්තං කරොථ මානුසියා පජාය;
දිවා ච රත්තො ච හරන්ති යෙ ඛලිං, තස්මා හි නෙ රක්ඛථ අප්පමත්තා.
3. යං කිඤ්චි චිත්තං ඉධ වා හුරං වා, සග්ගෙසු වා යං රත්තං පණිතං;
න නො සමං අත්ථි තථාගතෙන, ඉදම්පි බුද්ධෙ රත්තං පණිතං;
එතෙන සච්චෙන සුවත්ථි හොතු.
4. ඛයං චිරාගං අමතං පණිතං, යදජ්ඣගා සක්කාමුතී සමාහිතො;
න තෙන ධම්මෙන සමත්ථි කිඤ්චි, ඉදම්පි ධම්මෙ රත්තං පණිතං;
එතෙන සච්චෙන සුවත්ථි හොතු.
5. යං බුද්ධසෙට්ඨො පරිවණ්ණයි සුචිං, සමාධිමානන්තරිකඤ්ඤමාහු;
සමාධිනා තෙන සමො න විජ්ජති, ඉදම්පි ධම්මෙ රත්තං පණිතං;
එතෙන සච්චෙන සුවත්ථි හොතු.
6. යෙ පුග්ගලා අට්ඨ සතං පසත්ථා, වත්තාරි එතානි යුගානි හොන්ති;
තෙ දක්ඛිණෙය්‍යා සුගතස්ස සාවකා, එතෙසු දින්නානි මහප්ඵලානි;
ඉදම්පි සඬ්ඝෙ රත්තං පණිතං, එතෙන සච්චෙන සුවත්ථි හොතු.
7. යෙ සුප්පයුත්තා මනසා දළ්භෙන, නික්කාමිනො ගොතමසාසනමිති;
තෙ පත්තිපත්තා අමතං විගස්හ, ලද්ධා මුධා නිබ්බුතිං [\[නිබ්බුති \(ක.\)\]](#) භුඤ්ජමානා;
ඉදම්පි සඬ්ඝෙ රත්තං පණිතං, එතෙන සච්චෙන සුවත්ථි හොතු.
8. යට්ඨන්දබ්බෙලො පට්ඨස්සිතො [\[පට්ඨස්සිතො \(ක. සි.\), පට්ඨිංසිතො \(ක. සි. ස්‍යා. කං. පි.\)\]](#) සියා, චතුබ්බි වාතෙහි
අසම්පකම්පියො;
තථුපමං සප්පුරිසං වදාමි, යො අරියසච්චානි අවෙච්ච පස්සති;
ඉදම්පි සඬ්ඝෙ රත්තං පණිතං, එතෙන සච්චෙන සුවත්ථි හොතු.
9. යෙ අරියසච්චානි විභාවයන්ති, ගම්භිරපඤ්ඤෙන සුදෙසිතානි;
කිඤ්චාපි තෙ හොන්ති භුසං පමත්තා, න තෙ භවං අට්ඨමමාදියන්ති;
ඉදම්පි සඬ්ඝෙ රත්තං පණිතං, එතෙන සච්චෙන සුවත්ථි හොතු.
10. සභාවස්ස දස්සනසම්පදාය [\[සභාවසද්දස්සනසම්පදාය \(ක.\)\]](#), තයස්සු ධම්මා ජහිතා භවන්ති;
සක්කායදිට්ඨි විචිකිච්ඡිතඤ්ච, සිලබ්බතං වාපි යදන්ති කිඤ්චි.
11. වතුහපායෙහි ච විජ්ජමුත්තො, ඡව්වාහිට්ඨානානි [\[ඡ වාහිට්ඨානානි \(සි. ස්‍යා.\)\]](#) අභබ්බ කාතුං [\[අභබ්බො කාතුං \(සි.\)\]](#);
ඉදම්පි සඬ්ඝෙ රත්තං පණිතං, එතෙන සච්චෙන සුවත්ථි හොතු.
12. කිඤ්චාපි සො කම්ම [\[කම්මං \(සි. ස්‍යා. කං. පි.\)\]](#) කරොති පාපකං, කායෙන වාචා උද වෙතසා වා;
අභබ්බ [\[අභබ්බො \(බහුසු\)\]](#) සො තස්ස පට්ඨිජ්ජාය [\[පට්ඨිජ්ජාය \(සි.\)\]](#), අභබ්බතා දිට්ඨපදස්ස චුත්තා;
ඉදම්පි සඬ්ඝෙ රත්තං පණිතං, එතෙන සච්චෙන සුවත්ථි හොතු.
13. වනප්පගුම්බෙ යථ [\[යථා \(සි. ස්‍යා.\)\]](#) චුස්සිතග්ගෙ, ගිම්හානමාසෙ පට්ඨස්මි [\[පට්ඨස්මි \(?\)\]](#) ගිම්හෙ;
තථුපමං ධම්මවරං අදෙසයි [\[අදෙසයි \(සි.\)\]](#), නිබ්බානගාමිං පරමං භිතාය;
ඉදම්පි බුද්ධෙ රත්තං පණිතං, එතෙන සච්චෙන සුවත්ථි හොතු.
14. වරො වරඤ්ඤ වරදො වරාහරො, අනුත්තරො ධම්මවරං අදෙසයි;
ඉදම්පි බුද්ධෙ රත්තං පණිතං, එතෙන සච්චෙන සුවත්ථි හොතු.
15. බිණං පුරාණං නව නත්ථි සම්භවං, විරත්තචිත්තායතිකෙ භවස්මිං;
තෙ බිණබ්ජා අවිරුළ්භිජන්දා, නිබ්බන්ති ධීරා යථායං [\[යථායං \(ක.\)\]](#) පදිපො;
ඉදම්පි සඬ්ඝෙ රත්තං පණිතං, එතෙන සච්චෙන සුවත්ථි හොතු.
16. යානිධ භූතානි සමාගතානි, භූමිමානි වා යානි ච අන්තලික්ඛේ;
තථාගතං දෙවමනුස්සපුජිතං, බුද්ධං නමස්සාම සුවත්ථි හොතු.
17. යානිධ භූතානි සමාගතානි, භූමිමානි වා යානි ච අන්තලික්ඛේ;
තථාගතං දෙවමනුස්සපුජිතං, ධම්මං නමස්සාම සුවත්ථි හොතු.

18. යානිඨ භූතානි සමාගතානි, භූමිමානි වා යානි ච අන්තලික්ඛෙ;
තථාගතං දෙවමනුස්සපුජිතං, සඬ්ඝං නමස්සාම සුවත්ථි භොතූති.

රතනසුත්තං නිව්ඨිතං.

7. තිරොකුට්ටසුත්තං

1. තිරොකුට්ටෙසු තිට්ඨන්ති, සන්ධිසිඬ්ඝාටකෙසු ව;
ද්වාරබාහාසු තිට්ඨන්ති, ආගන්ත්වාන සකං සරං.
2. පහුතෙ අන්තපානම්භි, ඛජ්ජභොජ්ජෙ උපට්ඨිතෙ;
න තෙසං කොචි සරති, සත්තානං කම්මපච්චයා.
3. එවං දදන්ති ඤාතීනං, යෙ භොන්ති අනුකම්පකා;
සුචිං පණ්ණං කාලෙන, කජ්ජියං පානභොජනං;
ඉදං වො ඤාතීනං භොතු, සුඛිතා භොන්තු ඤාතයො.
4. තෙ ව තත්ථ සමාගන්ත්වා, ඤාතිපෙතා සමාගතා;
පහුතෙ අන්තපානම්භි, සක්කච්චං අනුමොදරෙ.
5. චිරං ජීවන්තු නො ඤාතී, යෙසං හෙතු ලභාමසෙ;
අමිභාකඤ්ච කතා පුජා, දායකා ව අනිජ්ඣලා.
6. න හි තත්ථ කසි [කසි (සි.)] අත්ථී, ගොරක්ඛෙන්ථ න විජ්ජති;
වණ්ණජ්ජා තාදිසී නත්ථී, හිරඤ්ඤෙන කයොකයං [කයාක්කයං (සි.), කයා කයං (සා.ව.)];
ඉතො දින්නෙන යාපෙන්නි, පෙතා කාලඬ්ඝතා [කාලකතා (සි. සා. කං.)] තභිං.
7. උන්නමෙ උදකං චුට්ඨං, යථා නින්තං පවත්තති;
එවමෙව ඉතො දින්නං, පෙතානං උපකප්පති.
8. යථා වාරිවහා පුරා, පරිපුරෙන්නි සාගරං;
එවමෙව ඉතො දින්නං, පෙතානං උපකප්පති.
9. අදාසි මෙ අකාසි මෙ, ඤාතිමිත්තා [ඤාති මිත්තො (?)] සබ්බා ව මෙ;
පෙතානං දක්ඛිණං දජ්ජා, පුබ්බෙ කතමනුස්සරං.
10. න හි රුණ්ණං වා සොකො වා, යා වඤ්ඤා පරිදෙවනා;
න තං පෙතානමත්ථාය, එවං තිට්ඨන්ති ඤාතයො.
11. අයඤ්ච බො දක්ඛිණා දින්නා, සඬ්ඝම්භි සුප්පතිට්ඨිතා;
දීඝරත්තං හිතායස්ස, ධානසො උපකප්පති.
12. සො ඤාතිධම්මො ව අයං නිදස්සිතො, පෙතාන පුජා ව කතා උළාරා;
බලඤ්ච හික්ඛුනමනුප්පදින්නං [... මනුප්පදින්නවා (ක.)], තුම්භෙහි පුඤ්ඤං පසුතං අනප්පකන්ති.

තිරොකුට්ටසුත්තං නිට්ඨිතං.

8. නිධිකණ්ඩසුත්තං

1. නිධිං නිධෙති පුරිසො, ගම්භීරෙ ඔදකන්තිකෙ;
අත්ථෙ කච්චෙ සමුප්පන්නො, අත්ථාය මෙ භවිස්සති.
2. රාජතො වා දුරුත්තස්ස, වොරතො පිළිතස්ස වා;
ඉණස්ස වා පමොක්ඛාය, දුබ්භික්ඛෙ ආපදාසු වා;
එතදත්ථාය ලොකස්මිං, නිධි නාම නිධියති.
3. තාවස්සුනිහිතො [\[තාව සුනිහිතො \(සි.\)\]](#) සන්නො, ගම්භීරෙ ඔදකන්තිකෙ;
න සබ්බො සබ්බදා එව, තස්ස තං උපකප්පති.
4. නිධි වා යානා වචනි, සඤ්ඤා වාස්ස විමුශ්භනි;
නාගා වා අපනාමෙන්නි, යක්ඛා වාපි හරන්ති නං.
5. අප්පියා වාපි දායාදා, උද්ධරන්ති අපස්සතො;
යදා පුඤ්ඤක්ඛයො භොති, සබ්බමෙනං විනස්සති.
6. යස්ස දානෙන සීලෙන, සංයමෙන දමෙන ව;
නිධි සුනිහිතො භොති, ඉත්ථියා පුරිසස්ස වා.
7. චෙතියම්භි ව සඬ්ඝෙ වා, පුග්ගලෙ අනිථිසු වා;
මාතරි පිතරි වාපි [\[වාපි \(සා. කං.\)\]](#), අපො ජෙට්ඨම්භි භාතරි.
8. එසො නිධි සුනිහිතො, අජෙය්‍යො අනුගාමිකො;
පභාය ගමනියෙසු, එතං ආදාය ගච්ඡති.
9. අසාධාරණමඤ්ඤෙසං, අවොරාහරණො නිධි;
කයිරාථ ධිරො පුඤ්ඤානි, යො නිධි අනුගාමිකො.
10. එස දෙවමනුස්සානං, සබ්බකාමදදො නිධි;
යං යදෙවාහිපත්ථෙන්නි, සබ්බමෙනෙන ලබ්භති.
11. සුචණ්ණතා සුසරතා, සුසණ්ඨානා සුරුපතා [\[සුසණ්ඨානසුරුපතා \(සි.\), සුසණ්ඨානං සුරුපතා \(සා. කං.\)\]](#);
ආධිපච්චපරිවාරො, සබ්බමෙනෙන ලබ්භති.
12. පදෙසරජ්ජං ඉස්සරියං, චක්කවත්තිසුඛං පියං;
දෙවරජ්ජම්පි දිබ්බෙසු, සබ්බමෙනෙන ලබ්භති.
13. මානුස්සිකා ව සම්පත්ති, දෙවලොකෙ ව යා රති;
යා ව නිබ්බානසම්පත්ති, සබ්බමෙනෙන ලබ්භති.
14. මිත්තසම්පදමාගම්ම, යොනිසොව [\[යොනිසොව \(සි.\), යොනිසොව \(සා.\), යොනිසොව \(?\)\]](#)
පසුඤ්ඤානො;
විජ්ජා විමුත්ති වසිභාවො, සබ්බමෙනෙන ලබ්භති.
15. පටිසම්භිදා විමොක්ඛා ව, යා ව සාවකපාරම්;
පච්චෙකබොධි බුද්ධභූමි, සබ්බමෙනෙන ලබ්භති.
16. එවං මහත්ථිකා එසා, යදිදං පුඤ්ඤසම්පදා;
තස්මා ධිරා පසංසන්ති, පණ්ඩිතා කතපුඤ්ඤන්ති.

නිධිකණ්ඩසුත්තං නිව්ඨිතං.

9. මෙත්තසුත්තං

1. කරණියමත්ථකුසලෙන , යත්තසත්තං පදං අභිසමෙව්ව;
සක්කො උජ්ඣ ව සුහුජ්ජ [සුජ්ජ (සි.)] ව, සුවචො වස්ස මුදු අනතිමානී.
2. සන්තුස්සකො ව සුභරො ව, අප්පකිච්චො ව සල්ලහුකවුත්ති;
සන්තින්ද්‍රියො ව නිපකො ව, අප්පගඛිහො කුලෙස්වනනුගිද්ධො.
3. න ව බුද්දමාවරෙ කිඤ්චි, යෙන විඤ්ඤු පරෙ උපවදෙය්‍යං;
සුඛිනොව ඛෙමිනො භොන්තු, සඛ්ඛසත්තා [සඛ්ඛෙ සත්තා (සි. ස්‍යා.)] භවන්තු සුඛිත්තා.
4. යෙ කෙච් පාණහුත්තී, තසා වා ටාවරා වනවසෙසා;
දීඝා වා යෙව මහන්තා [මහන්ත (?)], මජ්ඣිමා රස්සකා අණුකපුලා.
5. දිට්ඨා වා යෙව අදිට්ඨා [අදිට්ඨ (?)], යෙ ව [යෙ ව (සි. ස්‍යා. කං. පි.)] දුරෙ වසන්ති අවිදුරෙ;
භූතා ව [වා (ස්‍යා. කං. පි. ක.)] සම්භවෙසි ව [වා (සි. ස්‍යා. කං. පි.)], සඛ්ඛසත්තා භවන්තු සුඛිත්තා.
6. න පරො පරං නිකුඛ්ඛෙථ, නාතිමඤ්ඤෙථ කත්ථවි න කඤ්චි [නං කඤ්චි (සි. පි.), නං කිඤ්චි (ස්‍යා.), න කිඤ්චි (ක.)];
ඛ්‍යාරොසනා පටිසසඤ්ඤා, නාඤ්ඤමඤ්ඤස්ස දුක්ඛමිච්ඡෙය්‍යා.
7. මාතා යථා නියං පුත්තමායුසා එකපුත්තමනුරක්ඛෙ;
එවමිපි සඛ්ඛභුතෙසු, මානසං භාවයෙ අපරිමාණං.
8. මෙත්තඤ්ච සඛ්ඛලොකස්මි, මානසං භාවයෙ අපරිමාණං;
උද්ධං අධො ව තිරියඤ්ච, අසම්බාධං අවෙරමසපත්තං.
9. තිට්ඨං වරං නිසින්තො ව [වා (සි. ස්‍යා. කං. පි.)], සයානො යාවතාස්ස චිත්ථිද්ධො [චිත්තමිද්ධො (බහුසු)];
එතං සතිං අධිට්ඨෙය්‍යා, බ්‍රහ්මමෙතං විහාරමිධමාහු.
10. දිට්ඨිඤ්ච අනුපග්ගමිම, සීලවා දස්සනෙන සම්පන්නො;
කාමෙසු විනය [විනයා (සි.)] ගෙධං, න හි ජාතුග්ගඛිහසෙය්‍යා පුන රෙතීති.

මෙත්තසුත්තං නිවසීතං.

බුද්දකපායපාළි නිවසීතා.